

N:o 46.

Ank. till Riksd: Kansli den 5 Maj 1868, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om förändring af 3 mom. 9 § i Kongl. Förordningen angående grunderna och villkoren för hemmansklyfning och jordafsöndring, den 6 Augusti 1864.

Efter lemnad föreskrift i 2 mom. 9 § af ofvanberörda Kongl. Förordning, att afhandling rörande jordafsöndring skall ingifvas till Konungens Befallningshafvande, som har att tillse, huruvida den, i afseende å afsöndringens storlek, är med Förordningen öfverensstämmande, samt pröfva den öfverenskomna afgälden, och densamma, der den befinnes tillräcklig, fastställa, men, i annat fall, högre lämplig afgift bestämman, innehåller 3 mom. af samma § följande stadgande:

»Innan ärendet af Konungens Befallningshafvande afgöres, må icke allenast, der så nödigt finnes, kronobetjeningen höras, utan äfven yttrande af landtmätare inhemtas, om sådant, med hänsigt till afsöndringens betydighet eller andra förhållanden, pröfvas vara af behofvet påkalladt.»

Detta stadgande har uti en inom Andra Kammaren af Herr *Nils Andersson* väckt motion (N:o 193) gjorts till föremål för anmärkning. Enligt motionärens uppgift skulle Konungens Befallningshafvande flerstädes tillämpa detsamma på det sätt, att hvarje afhandling rörande jordafsöndring blefve remitterad till kronofogde och häradskrifvare med uppdrag att på stället uträkna och derefter föreslå den årliga afgälden. Till biträde vid dylika förrättningar tillkallade desse tjenstemän vanligen såväl landtmätare som ett par nämndemän, och härigenom uppstode för den sökande en oskäligt hög kostnad, hvilken lagstiftaren, som genom ifrågavarande Förordning medgifvit den mindre bemedlade rätt att ega och besitta en lägenhet, sådan han genom besparing af sin arbetsförtjenst kunde förvärfva, borde i möjligaste måtto lindra. Motionären föreslår därför, att Riksdagen ville besluta, att 3 mom. 9 § af oförmälda Kongl. Förordning må erhålla följande förändrade lydelse:

»Inom hvarje kommun väljes, i kommunalstämma, en dertill lämplig person, hvilken har att tillsammans med tvänne nämndemän, med ledning af tillgängliga skifteshandlingar, afgifva den upplysning och det förslag, som Konungens Befallningshafvande i och för ärendets afgörande kan finna nödigt att infordra.»

Till följd af vederbörlig remiss har Lag-Utskottet till pröfning förehaft detta förslag; och då det ankommer på den, som söker fastställelse å afgäld för afsöndrad lägenhet, att förete så fullständiga handlingar och bevis, att deraf kan inhemtas tillförlitlig upplysning om lägenhetens vidd och beskaffenhet, jemte förhållandet emellan det afsöndrade samt stamhemmanets hela egovidd, med deraf utgående utskylder och besvär; i hvilket fall vidare undersökning på stället icke lärer föreskrifvas; — då sådan undersökning icke blefve mindre nödig, derföre att yttrande i ämnet meddelats af särskilde inom kommunen utsedde personer, i fall den pröfvande myndigheten funne förhållandet icke vara fullkomligen utredt; — då slutligen den vanliga och tvifvelsutan alltid erforderliga åtgärden, att höra vederbörande kronofogde och häradsskrifvare, icke heller bör föranleda till särskild undersökning på stället af desse eller af landtmätare i annat fall, än då erforderliga upplysningar icke äro att tillgå i de företedda handlingarne, föranlåtes Utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion må lemnas utan vidare afseende.

Stockholm den 5 Maj 1868.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.
